

Tárgytematika / Course Description**Sport művelődéstörténet****ALTSRA1061****Tárgyfelelős neve /****Teacher's name:** dr. Horváth Csaba Sándor**Félév / Semester:** 2021/22/1**Beszámolási forma /****Assesment:** Vizsga**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 0/0/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 6/0/0**OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE**

A hallgatók ismerjék meg a testkultúra fejlődési folyamatát, a testnevelés és sport társadalomtörténeti összefüggéseit, valamint a mai sport és testkultúra történelmi gyökereit. Képesek legyenek egy választott témakörben kutatómunka elvégzésére és annak bemutatására, továbbá a tárgyalt sporttörténeti fogalmakat röviden értelmezni, térben és időben elhelyezni. A szemeszter végére ismerniük kell az összes nyári és a relevánsabb téli olimpiai helyszíneket évszámokkal.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- A testkultúra kezdetei az őskorban. Az ókori Kelet testkultúrája.
- Az antik görögség (Kréta, Mükéné, Athén, Spárta) testkultúrája. Az ókori olimpiai játékok. A testkultúra az ókori Rómában a királyságtól a birodalom bukásáig
- A középkori és a reneszánsz testkultúra Nyugat-Európában. A magyar testkultúra Nagy Lajos és Hunyadi Mátyás korában, a végvári harcok időszakában.
- Átmenet a modern korba: a testkultúra és a sport formái a XVII-XVIII. században: gentlemansport, a felvilágosodás eszméinek hatása a testkultúrára
- A keleti birodalmak (India, Kína, Japán) és az amerikai kontinens testkultúrája az európai hódításokig.
- A modern angol sportirányzat kialakulása, a német és a svéd tornamozgalmak. A reformkori Magyarország testkultúrája.
- A nemzetközi olimpiai mozgalom, a modern sport kialakulása és fejlődése (az összes nyári és a fontosabb téli olimpia helyszínnel és évszámmal)
- A magyar testnevelés és sportmozgalom kialakulásának, fejlődésének története.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Aláírás feltétele: órák látogatása a TVSZ szerint

Vizsgára bocsátás feltétele: A vizsgára bocsáthatóság feltétele önálló kutatómunka alapján házi dolgozat elkészítése és határidőre történő leadása egy szabadon választott sporttörténeti témakörben, 1500–1700 szó (legalább 8 oldal) terjedelemben.

A kurzus szóbeli vizsgával zárul.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Behringer, Wolfgang: A sport kultúrtörténete – Az ókori olimpiáktól napjainkig. Bp., Corvina Kiadó, 2014.

Földes Éva – Kun László – Kutassi László: A magyar testnevelés- és sport története. TF tankönyv, Bp., Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat, 1982. (Vonatkozó részek politikatörténet nélkül!)

Kun László: Egyetemes testnevelés- és sporttörténet. TF tankönyv, Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2007.

Ajánlott irodalom:

Arnold, P.: The Olympic Games: Athens 1896 to Los Angeles 1984. London, Hamlyn, 1983.

Aján Tamás (szerk.): Magyarok az olimpiai játékokon. Bp., MOB, 2004.

Bánhidi Miklós: Sport és művelődéstörténet. Oktatási segédanyag, NYME-AK, Győr

Csiffári Gabriella: Az aranyérem másik oldala – 100 év legnagyobb magyar olimpikonjai. Bp., Scolar, 2010.

Hegy Tamás: Minden idők 50 legjobb magyar futballistája. Bp., Arena 2000, 2011.

Hetyei László: Alberttől Zsengellérig – A magyar labdarúgó bajnokságok gólkirályai. Bp., Aposztróf, 2010.

Földes Éva: A sport történetéből. Bp., Móra Ferenc, 1959.

Keresztényi József: Az olimpiák történet. Olümpiától Moszkváig, Bp., Gondolat, 1980.

Kertész István: A görög sport világa. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2007.

Kertész István: Az ókori olümpiai játékok története. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.

Kun László: Az aranyérmek árnyékában. Győr, Széchenyi Nyomda, 1984.

Magyarok az olimpiai játékokon 1896–2004. Athéntől Athénig. Bp., Magyar Olimpiai Bizottság, 2005.

Lucas, J. A.: Future of the Olympic Games. Windsor, 1992.

Nádori László – Bátonyi Viola: Európai Unió és a sport. Uniós csatlakozás a sportban. Bp.,–Pécs, Dialóg Campus, 2003.

Schaller, G. – Hennaux, J.: Olimpiai játékok Athéntól Athénig. Bp., Kossuth Kiadó, 2004.

Stradling, Jan: Amikor a sport összefonódott a politikával vagy áldozata lett. Bp., Kossuth Kiadó, 2012.

Szikora Katalin: A nemzetközi és a magyar olimpiai mozgalom 1945–1960 között. MOA Évkönyv, 1995.

Takács Ferenc: A modern olimpiai játékok. Bp., Útmutató, 1997.

Takács Ferenc: Az olimpiák. Bp., Press Publica, 1996.

Török Péter – Aczél Endre: Acélsodrony – Sport 1962–1989. Bp., Park, 2012.

Zeidler Miklós (szerk.): A labdaháztól a Népstadionig: sportélet Pesten és Budán a 18–20. században: tanulmányok. Pozsony, Kalligram, 2012.

Folyóirat:

Korall – Társadalomtörténeti folyóirat: 2002. 7-8. szám, Sport és testkultúra

Sic Itur Ad Astra: 2011. 62. szám, Test, labda és társadalom

Internet:

www.olympic.org